



Köszöntelek Benneteket a liturgikus év végén, mely a parúziáról, Krisztus második eljövételéről szól: Béke legyen veletek!

Ma a szegények világnapja van, jövő vasárnap *Krisztus, a világmindenség királyának* ünnepe lesz, az előírtaktól eltérően egy regényrészletet és Máté evangéliumának ítéletablóját olvassuk fel.

Vizsgáljuk meg lelkiismeretünket és bánjuk meg bűneinket a bocsánatkérés és köszönet énekeivel.

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenem, jól belegondoltam egy szegény flótás sorsába, és beleborzongtam Máté evangéliumába, mely az utolsó ítéletről szól. Add, hogy jól tudjam elmondani rémülem okát, és megtaláljam a kiútnak valami kicsinyke remény sugarát, aki él és szeretsz...

Olvasmány *Albert Camus: A pestis c. regényéből*

Tarrou így beszélt az orvosnak: Apám államügyész volt, ami valóban tekintélyes állás. Pedig nem látszott rajta, mert kedélyes, közvetlen természetű volt...

Úgy történt, hogy amikor tizenhét éves voltam, apám felszólított, hogy hallgassam meg egyszer a törvényszéken... Ráálltam a dologra, mert ezzel örömet szereztem neki... Mindazt, ami ott történik, éppoly természetesen és magától értetődőnek képzeltem, mint egy felvonulást vagy egy díjkiosztást...

De csak egyetlen egy képet őriztem meg erről a napról, a szegény bűnösét. Azt hiszem tényleg bűnös volt, nem fontos hogy miért. De az a kis ember, vörös és gyér hajával, a harmincegynéhány esztendejével... olyan volt, mint egy fényugártól megriadt bagoly. Rágta a körmét, de csak az egyik, a jobb kezén... Nos, fölösleges részleteznem, már ebből is érthető, hogy élő volt.

Én azonban hirtelen jöttem rá erre, miután mindaddig csak a „vádlott” kényelmes fogalmával mérlegeltem őt... Úgyszólván semmit sem hallottam tovább, csak éreztem, hogy ezt az élő embert meg akarják ölni!...

Csak akkor ébredtem fel igazán, amikor apám a vádbeszédét mondta. A vörös talár elváltotta őt. Nem volt többé se kedélyes, se gyengéd, száján mérhetetlen frázisok nyüzsgöttek, és szakadatlanul másztak ki onnan, mint a kígyók. Én megértettem, hogy a halálát kívánta annak az embernek, a társadalom nevében, sőt azt kérte, hogy nyakazzák le. Azt mondta: „Ennek a főnek le kell hullania!”... És megkapta ezt a főt...

Ettől a pillanattól fogva borzalommal tekintettem az igazságszolgáltatásra, a halálos ítéletekre, a kivégzésekre... Az én esetem mindenestre ezután nem az elmefuttatás volt. A vörös bagoly volt az én esetem, az a mocskos kaland, amikor pestistől mocskos szájak bejelentik egy megláncolt embernek, hogy meg fog halni, és mindent úgy intéznek, hogy meghaljon, miközben éjszakák múlnak, a haláltusa éjszakái, melyek folyamán nyitott szemmel várja, hogy meggyilkolják...

Ezek az olvasmány szavai.

Evangélium Mt 25,31-46

Amikor eljön dicsőségében az Emberfia és vele minden angyal, helyet foglal főséges trónján. Elébe gyűlnek mind a nemzetek, ő pedig különválasztja őket egymástól, ahogy a pásztor különválasztja a juhokat a kosoktól. A juhokat jobbjára állítja, a kosokat pedig baljára.

Aztán így szól a király a jobbán állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot! Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok. Nem volt ruhám, és felruháztatok. Beteg voltam, és meglátogattatok. Börtönben voltam, és fölkerestetek. Erre megkérdezik az igazak: Uram, mikor láttunk éhesen, hogy enned adtunk volna, vagy szomjasan, hogy innod adtunk volna? Mikor láttunk idegenként, hogy befogadtunk volna? Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy meglátogathattunk volna? A király így felel: Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.

Ezután a balján állókhoz is szól: Távozzatok színem elől, ti átkozottak, az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült. Mert éhes voltam, s nem adtatok ennem. Szomjas voltam, s nem adtatok innom. Idegen voltam, s nem fogadtatok be. Nem volt ruhám, s nem ruháztatok fel. Beteg és fogoly voltam, s nem jöttetek el meglátogatni. Ekkor ezek is megkérdezik: Uram, mikor láttunk éhesen vagy szomjasan, idegenként vagy ruhátlanul, betegen vagy börtönben, s nem voltunk szolgálatodra? Erre majd ezt feleli: Bizony mondom nektek, amit a legkisebbek valamelyikével nem tettetek, velem nem tettétek. Ezek örök büntetésre mennek, az igazak meg örök életre.”

Megvallom, hogy még most is a hideg futkos a hátamon. Eddig az ítélet tablót templomi páholyból néztem, és boldog voltam a jobb oldalon állók megdicsőülésében és kéjes gyönyörrel gondoltam azokra, aki gonoszak voltak, és végre megkapják méltó büntetésüket a pokolban.

1) Dies irae...

Az a nap, a harag napja is!

Már kisgyerekként minden temetésen ministráltam és minden temetésen felhangzott a „*Ments meg engem Uram*”... ének, ama rettenetes napról, „*midőn az ég és föld meg fognak indulni, s eljössz a világot lángokban ítélni*”...

Még most is borzongok, amikor úgy látom az Istent, mint Camus Tarrou-ja látta az apját, egy kedves, jóságos apának, de ennek a mátéi szövegnek hallatán átváltozik előttem az apa képe a vörös taláros bíróvá, akinek a száján borzalmas szavak nyüzsögnek és kegyetlenül másznak ki onnan, mint a kígyók... És ezt a vörös taláros Istent egyetlen indulat vezérli, ezeknek a gonoszoknak a fejét követeli. Ezeknek az örök halálba, a pokolba kell jutniuk: „*Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, mely az ördögnek és angyalainak készült!*”



A Krisztus király ünnepi mise hallgatói úgy ülnek a templom padjaiban, mintha egy népünnepélyen vagy díjkiosztáson lennének, és számukra olyan természetes és magától értetődő, hogy eljön ama nap, az isteni harag nagy napja. A legtermészetesebb, hogy lesz egy végítélet, az igazságszolgáltatás az összemberiség felett, kik valaha a földön éltek. Mert a gonoszokat meg kell büntetni. Ha a földön megszabadultak is a büntetéstől, az igazságos Isten markából nem menekülhetnek. Mert akkor eljön dicsőségében az Emberfia (?), a „Király (?) és ítélni fog eleveneket és holtakat.

Csak hogy ha nem a bosszúvágyó ember indulatával és nem a „vádlott” kényelmes fogalmával mérlegelem ezt a világitéletet, hanem a szegény kisembereket nézem, akik a körmüket rágják és olyanok, mint a fénysugártól megriadt baglyok, és tudván tudják, hogy mind bűnösök, akkor más színben tűnhet fel előttem az igazságszolgáltatás. Főleg, ha a vádlottak között én is ott vagyok. És ki nincs ott?!

Vagy különbséget kell tenni bűnös és bűnös között? Én kis bűnös vagyok, ő nagy bűnös?

Az etológus azt mondja, hogy az intelligencia és a személyiségjegyek az embernél a gének által meghatározottak. Ki tudja, hogy az a gyilkos, mit örökölt? Ki tudja, hogy éppen nem a társadalom tette gyilkossá? Ki tudja, ki miért felelős azzal a kis szabad akaratával, ami egy embernek megadatott. A válasz ez: Az Isten tudja, ezért ő ítél?

2) Misericordia

Könyörület...

A temetéseken ez a szó is elhangzik: „*Könyörülj Istenem*”... Még szerencse, hogy kétféjű istent tanítottak nekünk a hittanokon és szószékeken...

A vallások annyi minden badarságot kitaláltak a történelem folyamán. De az ún. tudomány sem dicsekedhet a maga nagyszerűségével. Hogy élni tudjak a földön egy arasznyi életet, választhatok az istenek között vagy választhatok a semmi között. Még szerencse, hogy mindkettőben csak hihetek, és egyik igaz voltát sem tudhatom $2 \times 2 = 4$ módjára bebizonyítani. Hihetek a halál utáni örök életben, és hihetek a halál utáni megsemmisülésben. Lehetnek elmefuttatások, de nekem valahogy élnem kell.

Élő vagyok, élő ember. Ha gyér hajjal, jó pár évtizeddel, és ha riadt madárként, és bűnökkel terhelten is, de élek. Tudnom kell, hogy miben remélhetek. Igen, ezt tudnom kell! És tudom is, ha egy bűnöst elítélnék, halálra, életfogytiglanra vagy tíz évre, az a börtönben valószínűleg nem lesz jobb ember

Úgyhogy Krisztus király vasárnapján majd piros tintával áthúzom az egyértelműen szadista emberi betoldásokat az evangéliumnak mondott szövegben, és csak a lényegét hagyom benne. Azt, amit nekem tennem kell a misericordia, az irgalom jegyében. „*Az éhezőknek enni adni, a szomjazónak inni adni, a ruhátlanoknak ruhát adni, az idegent is befogadni, a beteget látogatni, az elítéltet felkarolni*”. Mégpedig úgy, mintha mindazt, amit a kislemberek tesznek, az Istennek tenném. Nem azért, hogy az irgalmát kiérdemeljem, hanem azért, mert hasonló akarok lenni Hozzá, az élő és életető Istenhez! „*Ti legyetek irgalmasok, amint a ti mennyei Atyátok is irgalmas!*” (Lk 6,36).

Mert ha van túlvilág, akkor ott csak olyan Isten várhat, aki nem azt kutatja az életben, hogy melyik bűnömért követelje a fejem, hanem azzal hajol hozzám: Kisfiam, rossz voltál, de én találok neked olyan mentséget, amiről te nem is tudsz, és amivel a te magad ellen hozott igazságos ítéleted alól is felmentheted magad!

--- Testvéreim! Az élet értelme csak az irgalom lehet, és az élet „Királya” is csak „egyfejú” lehet. Korona nélkül: az Irgalom Atyja!



[Kovács László elmékedése elhangzott 2024. november 17-én a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]